

aanwezig: Benny Blanckaert, raadslid
Steve Claeys, burgemeester
Gregory Lagae, Peter Roose, Magda Geeroms, Tessa Verberckmoes, schepenen
Marc Grootjans, Rony Debeerst, Ingrid Deblock, Steven Tielemans, Veysel Top,
Mohamed Akaychouh, Stef Panneels, Danny Gooris, Patrick Hanon, Samia Benhomaid,
Jocelyne Vangindertaelen, Kris Jacobs, Tania Van den Berghe, Werner Lenaerts, Nadine
Gurickx, Nancy Van Harck, Franky Van Praet, raadsleden
Sabine Wijns, wvd algemeen directeur
verontschuldigd: Jean-Pierre De Groef, voorzitter gemeenteraad
Dina Ponticello, raadslid
Daniël Schell, algemeen directeur

Reglement gevelgroen

Aanleiding en doel:

Gevelgroen krijgt hoe langer hoe meer aandacht.

Het heeft verschillende voordelen naar isolatie, vermindering van het stedelijk hitte-effect, waterinfiltratie, biodiversiteit, esthetiek, fysieke en mentale gezondheid, ...

De positieve effecten van gevelplanten zijn ook belangrijk in de strijd tegen (de effecten van) de klimaatverandering.

Zo behoort geveltuinbeplanting tot de acties die worden vooropgesteld in de Werf Vergroening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact van de Vlaamse Regering.

In de komende jaren zal er dan ook vanuit de lokale besturen meer en meer moeten worden ingezet op dit soort vergroening.

Juridische grond:

- Decreet lokaal bestuur, artikel 40 en 41.
Bevoegdheid van de gemeenteraad.
- Collegebeslissing van 29 april 2014 betreffende de ondertekening van het Burgemeestersconvenant 2020.
- De ondertekening van het Burgemeestersconvenant 2020 op 20 mei 2014.
- Collegebeslissing van 8 juni 2021 betreffende de aanbesteding van het Klimaatactieplan.
- Gemeenteraadsbeslissing van 21 september 2019 betreffende de ondertekening van het Klimaatengagement i.k.v. het Burgemeestersconvenant 2030.
- Gemeenteraadsbeslissing van 21 september 2021 betreffende de ondertekening van het Burgemeestersconvenant 2030.
- Gemeenteraadsbeslissing van 21 september 2021 betreffende de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact.

Advies en motivering:

Meer dan in een landelijk gebied, kan in een meer verstedelijkte gemeente zoals Machelen extra groen het verschil maken, maar er is niet altijd de ruimte.

In dit geval kunnen geveltuinen uitkomst bieden.

Het stimuleren van meer groen in de straten is belangrijk omwille van de volgende redenen:

- Tijdens de steeds warmere zomers genereren geveltuinen een verkoelend effect, zowel in de straat als binnenshuis. Dit door zowel schaduwvorming, verdampingsprocessen als afscherming van UV-instraling.
- Geveltuinen filteren fijn stof uit de lucht. Naast preventiemaatregelen zoals het verlagen van het aantal wagens en promoten van fietsen en wandelen, is het ook belangrijk om in te zetten op remediërende maatregelen voor de captatie van fijn stof. Gevelplanten in drukke straten kunnen bijdragen tot het verlagen van de fijnstof concentraties.
- Tijdens koude wintermaanden fungeren klimplanten als een extra isolatielaag tegen de koude op de gevel.
- Klimplanten hebben een geluiddempend effect.
- Klimplanten beschermen gevels tegen neerslag en vochtproblemen.
- In meer verstedelijkte omgevingen vormen geveltuinen belangrijke stapstenen voor insecten, vogels en andere fauna (o.a. voedsel en nestgelegenheid) naar grotere stukken natuur in de wijde omgeving. De verbetering van het leefklimaat heeft een positief effect op de biodiversiteit.
- Meer groen in de straat heeft een bewezen effect op het psychologisch welbevinden van mensen.
- Het esthetische aspect van geveltuinen zorgt voor een opwaardering van de buurt.

Daarnaast maakt gevelgroen deel uit van het Lokaal Energie- en Klimaatpact, een initiatief van de Vlaamse Regering met het oog op wederzijdse klimaatengagements en financiële ondersteuning voor lokale besturen vanuit de overheid. In Werf 1 “Laten we een boom opzetten (vergroening)” is het volgende één van de drie streefdoelen voor Vlaanderen: een halve meter extra haag of geveltuinbeplanting per Vlaming tegen 2030 (+3.300 km extra vanaf 2021 t.e.m. 2030).

Om inwoners te stimuleren hun gevel te beplanten, wordt voorgesteld om een reglement goed te keuren waarin alle voorwaarden en regels voor de aanleg worden toegelicht. Inwoners zullen voor de aanleg ook toestemming moeten aanvragen via een aanvraagformulier, waarin ze de specificaties van hun (verticale) geveltuin moeten doorgeven.

Daarnaast zal er ook concrete ondersteuning worden geboden door de technische dienst. Zij zullen twee keer per jaar (één keer in het voorjaar en één keer in het najaar, met het oog op het plantseizoen) langsgaan bij alle aanvragers om een veilige verwijdering van de straattegels te verzekeren. De technische dienst zal ook een klimhulp aanbieden, die inwoners tegen een kostprijs kunnen bestellen.

Ook vanuit de provincie Vlaams-Brabant wordt informatie beschikbaar gesteld rond gevelgroen (via <https://www.vlaamsbrabant.be/leve-de-tuin>) en kan persoonlijk advies worden aangevraagd (via levedetuin@vlaamsbrabant.be). Deze informatie zal nog meer in de kijker gezet worden via de website en de sociale media. In de komende jaren kan er een link gemaakt worden met de samenaankoop van het Regionaal Landschap Brabantse Kouters 'Behaag je tuin', waarbij ook klimplanten besteld kunnen worden.

Financiële weerslag:

Zit vervat in de reguliere werkingskosten van de technische diensten.

Besluit: Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Artikel 1: de gemeenteraad gaat akkoord met het aanvraagformulier, in bijlage bij deze beslissing liggende, en het hiernavolgend reglement rond groengevels in Machelen-Diegem:

"Reglement gevelgroen

Artikel 1: Doel

De gemeente Machelen wil meer kwaliteitsvol groen in de gemeente. Daarom stimuleren we de aanleg van gevelgroen door inwoners en verenigingen.

Artikel 2: Definities

In dit reglement hebben de onderstaande termen de ernaast vermelde betekenis.

Geveltuin: een beplant gedeelte van de openbare weg, tegen de perceelgrens (tegen een gevel van een gebouw, een vrijstaande muur, ...) inclusief de afboording.

Beheerder: de eigenaar of - op voorwaarde dat de eigenaar of de vereniging van mede-eigenaars akkoord gaat - de gebruiker of de houder van het zakelijk recht, die de geveltuin aangelegd heeft of heeft laten aanleggen. Voor een geveltuin aan de gevel of een muur van een onroerend goed waar 2 of meer studenten verblijven, wordt de eigenaar-verhuurder van het onroerend goed als beheerder beschouwd.

De weg voor voetgangersverkeer: elk gedeelte van de openbare weg dat hoofdzakelijk gebruikt wordt voor voetgangersverkeer waaronder ook rolstoelgebruikers.

Obstakelvrije loopweg: ruimte waarbinnen de voetganger zich kan voortbewegen zonder dat een vaste hindernis (een paal, een verkeersbord, een parkeerzone, enzovoort) zijn voortgang belemmert. De afstand van deze wandeldoorgang wordt in dit reglement gemeten grenzend vanaf de rand van het geveltuintje en gemeten loodrecht op de perceelgrens.

Plantvak: de onverharde zone in de openbare weg waarin de geveltuin komt.

Artikel 3: Toepassingsgebied

Het reglement is van toepassing op het grondgebied van de gemeente Machelen-Diegem.

Artikel 4: Voorwaarden

§1. Het is toegelaten een straatgeveltuin aan te leggen onder volgende voorwaarden:

1. Er wordt **toestemming** gevraagd om een geveltuin aan te leggen met opgave van het adres (straatnaam en nummer) en plaatsbeschrijving van de geveltuin. De aanvraag gebeurt via een online formulier op de gemeentelijke website of via een schriftelijke indiening van dit formulier, gericht aan het College van Burgemeester en Schepenen. Op basis van dit formulier beslist het College van Burgemeester en Schepenen voor alle aanvragen afzonderlijk om al dan niet een vergunning te verlenen voor het plaatsen van een geveltuin. Deze beslissing wordt ook aan de aanvrager meegedeeld.
2. De breedte van de straatgeveltuin bedraagt loodrecht op de perceelgrens gemeten, over zijn gehele lengte maximaal 30 cm tot op een hoogte van 3,0 m en maximaal 60 cm op een hoogte boven 3,0 m. De geleidingselementen steken loodrecht op de perceelgrens gemeten maximaal 20 cm uit.
3. Naast die maximale breedte van 30 cm moet er ook altijd voldoende obstakelvrije loopweg zijn. Dit betekent dat ter hoogte van obstakels de geveltuin misschien smaller zal

moeten zijn dan 30 cm. Over de hele lengte van de perceelgrens moet te allen tijde een obstakelvrije loopweg van **minimaal 1,50 meter** gewaarborgd blijven.

4. De straatgeveltuin blijft op een afstand van minimaal 30 cm verwijderd van de scheidingslijn met de aanpalende eigenaars, tenzij deze eigenaars akkoord gaan om daarvan af te wijken. Voeg deze schriftelijke toestemming bij het aanvraagformulier.
5. Er mogen geen giftige of gedoornde planten gebruikt worden.
6. De aanvrager verbindt zich tot de nodige instandhoudings- en onderhoudszorg voor het groen waarvoor de toelating voor aanplant wordt verkregen. De gemeente voert regelmatig controles uit van de specifiek aangevraagde locaties in ingediende meldingen. Er zal bovendien ook periodiek toezicht gebeuren op het naleven van de regels in verband met het onderhoud van de geveltuin.

§2. Aanvragen voor geveltuinen mogen doorlopend ingediend worden, maar het ontharden van de stoep wordt tweemaal per jaar uitgevoerd door de technische dienst van de gemeente. Het formulier moet ingediend worden uiterlijk:

1. 1 maart voor de lente
2. 1 september voor de herfst

§3. De beheerder dient bij de aanleg de nodige voorzichtigheid in acht te nemen. Mogelijke schade aan leidingen en kabels valt ten laste van de beheerder. Vooraleer de werken aan te vatten dient het Kabel- en Leidinginformatieportaal te worden geraadpleegd om te voorkomen dat potentieel aanwezige nutsleidingen worden geraakt tijdens het aanleggen van de geveltuin. Bij de minste twijfel over de aanwezigheid van leidingen en kabels dient extra informatie te worden ingewonnen bij nutsbedrijven. Alle voorzieningen van openbaar nut zoals straatnaamborden, verlichtingspalen en pictogrammen, alsook huisnummers moeten steeds zichtbaar blijven en bereikbaar zijn.

§4. De straatgeveltuin mag door de aanvrager worden afgeboord in een vloeiende lijn met betontegels of grijze betonboordstenen met stut. De uitgebroken betontegels kunnen gebruikt worden als afboording van de straatgeveltuin. De tegels steken minimaal 2 cm en maximaal 10 cm uit boven de trottoirverharding. De breedte van de afboording is inbegrepen in de maximale breedte van 30 cm.

§5. De beheerder moet de straatgeveltuin en de verharding errond zodanig onderhouden dat ze geen hinder of gevaar opleveren voor het verkeer. De planten mogen niet buiten de rand van de straatgeveltuin uitspringen (max. 30 cm tot 3,0 m hoogte en max. 60 cm vanaf 3,0 m hoogte). De bevoegde gemeentelijke diensten herstellen eventuele schade aan de openbare weg veroorzaakt door de straatgeveltuin op kosten van de beheerder. De beheerder verbindt er zich toe elke verzakking of andere beschadiging onmiddellijk te melden aan de technische dienst via het gemeentelijke meldpunt.

§6. Alle dood of levend materiaal in de straatgeveltuin verwerkt, blijft eigendom van de beheerder.

Het materiaal dat vrijkomt bij de installatie van gevelgroen wordt volgens de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) beschouwd als afvalstof, wat betekent dat het moet worden afgevoerd naar een recyclagepark, doorgaans als bouw- en sloopafval.

De beheerder is burgerrechtelijk verantwoordelijk voor alle ongevallen die voortspruiten uit de aanwezigheid van de straatgeveltuin of het niet naleven van het reglement.

De beheerder zal de door de bevoegde dienst opgelegde herstellingswerken of aanpassingswerken, op eerste verzoek, onmiddellijk uitvoeren.

De beheerder vrijwaart de gemeente Machelen tegen alle vorderingen die derden tegen haar instellen als gevolg van de aangelegde straatgeveltuin.

De overdracht van het pand naar een andere eigenaar of het bekomen van het zakelijk recht op het pand betekent dat de betreffende rechtspersoon of natuurlijk persoon ook verantwoordelijk wordt gesteld voor de ondergrondse en bovengrondse ontwikkeling van de geveltuin.

§7. De bevoegde gemeentelijke dienst of operator op het openbaar domein is gerechtigd de al dan niet tijdelijke verwijdering van materialen en planten te eisen ten behoeve van werkzaamheden, zonder de beheerder vooraf te verwittigen over deze werken.

Het gemeentebestuur betaalt hiervoor geen vergoeding aan de beheerder.

Bij weigering door de beheerder wordt de geveltuin desgevallend verwijderd door de bevoegde gemeentelijke dienst, op kosten van de beheerder.

Het gemeentebestuur kan nooit aansprakelijk gesteld worden voor gelijk welke verandering of beschadiging veroorzaakt aan de straatgeveltuin.

§8. In geval van schade aan derden: de vergunninghouder (beheerder van geveltuin) vrijwaart de gemeente tegen alle vorderingen die derden kunnen instellen als gevolg van de aangelegde geveltuin.

§9. Wordt de straatgeveltuin helemaal of gedeeltelijk weggebroken dan moet het gemeentebestuur daarvan op de hoogte gebracht worden. De gemeente zal de openbare weg in zijn oorspronkelijke toestand herstellen. Hieraan zijn geen kosten verbonden voor de beheerder.

§10. Niet-reglementair aangelegde straatgeveltuinen, worden op kosten van de beheerder uitgebroken of in overeenstemming gebracht met de bestaande reglementering zonder dat de gemeente Machelen tot enige schadevergoeding verplicht kan worden.

§11. De gemeente kan steeds een reglementair aangelegde straatgeveltuin op haar openbaar domein verwijderen en de openbare weg in zijn oorspronkelijke toestand herstellen. De gemeente betaalt hiervoor geen vergoeding aan de beheerder, maar hieraan zijn ook geen kosten verbonden voor de beheerder.

Artikel 5: Inwerkingtreding

Dit reglement wordt van kracht met ingang van 1 november 2021."

Artikel 2: deze verordening wordt bekendgemaakt via de gemeentelijke website, wordt opgenomen in de besluitenlijst.